

Ισπανική γρίπη: Τα πολύτιμα μαθήματα από το 3ο έτος εκείνης της φονικής πανδημίας

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Υγεία και ιατρικά θέματα](#)

Καθώς η πανδημία της COVID-19 διανύει τον 3ο της χρόνο και ο αριθμός θανάτων αυξάνεται καθημερινά σε όλο τον κόσμο, η παγκόσμια κοινότητα μπορεί να διδαχθεί πολύτιμα μαθήματα από όσα συνέβησαν στο 3ο έτος της ισπανικής γρίπης που σάρωσε τον πλανήτη το μακρινό 1920.

Στη Νέα Υόρκη το 1920 - σχεδόν 2 χρόνια μετά την ανάδυση της θανατηφόρας ισπανικής γρίπης που θα αφαιρούσε τη ζωή σε τουλάχιστον 50 εκατ. άτομα παγκοσμίως - το νέο έτος ξεκίνησε μία αίσθηση αισιοδοξίας.

«Η καλύτερη έκθεση Υγείας για την Πόλη τα τελευταία 37 έτη» ανέφερε το πρωτοσέλιδο των New York Times στις 4 Γενάρη του 2020, με τη Νέα Υόρκη να έχει επιβιώσει από 3 καταστροφικά κύμα της γρίπης. Ένα ολόκληρο έθνος - που στο τέλος θρήνησε 675.000 ζωές, θεώρησε ότι το τέλος της πανδημίας ήταν μπροστά του.

Μέσα σε λίγες εβδομάδες, τα αισιόδοξα πρωτοσέλιδα άρχισαν να αλλάζουν. Πριν το τέλος του μήνα, η Νέα Υόρκη θα βίωνε μία τεράστια άνοδο των κρουσμάτων γρίπης. Το Σικάγο και άλλες αστικές περιοχές ανέφεραν το ίδιο. «Οι πολίτες πρέπει να προετοιμαστούν για μία επιστροφή της γρίπης» προειδοποίησε ο Κομισάριος Υγείας της πόλης, Royal S. Copeland. Προέβλεψε ότι το υπεύθυνο στέλεχος για την αναζωπύρωση των κρουσμάτων προκαλούσε πιο ήπια νόσο και όσοι είχαν νοσήσει προηγουμένως, θα είχαν ανοσία.

Έκανε λάθος, τουλάχιστον σε ένα βαθμό. Ενώ διάφορα μέρη του κόσμου δεν παρατήρησαν ένα 4ο κύμα της τότε πανδημίας, πολλές μητροπόλεις, συμπεριλαμβανομένων της Νέας Υόρκης, του Σικάγο και του Ντιτρόιτ, έζησαν μία ακόμη θανατηφόρο περίοδο.

Τι συνέβη από το 1ο κύμα ως το 4ο κύμα

Η γρίπη του 1918 κράτησε για χρόνια μετά το 1918. Δύο χρόνια αφότου ξεκίνησε,

οι πόλεις στην Αμερική χαλάρωναν τους περιορισμούς. Τότε ένα 4ο κύμα χτύπησε μέρος της χώρας πιέζοντας στα όρια του το Σύστημα Υγείας και σκοτώνοντας πολλούς Αμερικάνους.

Ας τα πάρουμε, όμως, από την αρχή. Το πρώτο κύμα, την άνοιξη του 1918 ήταν σχετικά ήπιο. Επέστρεψε, όμως, δριμύτερο το φθινόπωρο, με τον ιό να έχει πιθανώς μεταλλαχτεί. Αυτό το 2ο κύμα οδήγησε σε πολλούς θανάτους σε όλο τον κόσμο. Τα αυτοκίνητα του δρόμου μετατράπηκαν σε νεκροφόρες και οι ιερείς μάζευαν πτώματα με άμαξες.

Μόνο κατά το δεύτερο κύμα, περισσότεροι Αμερικανοί σκοτώθηκαν από τη γρίπη από όσους πέθαναν στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, στον Πόλεμο της Κορέας και στον πόλεμο του Βιετνάμ μαζί.

Η πανδημία της γρίπης φαινόταν να επηρεάζει νέους κυρίως, για λόγους που ακόμα συζητούν από ιστορικούς και επιστήμονες. Όταν τα πρώτα κρούσματα εμφανίστηκαν, ακόμα μαινόταν ο 1ος Παγκ. Πόλεμος. Αυτό έκανε πολύ εύκολη τη διάδοση του ιού από στρατιώτη σε στρατιώτη και οι συνθήκες στα νοσοκομεία του πεδίου μάχης επιτάχυναν τη διασπορά. Κάποιοι άλλοι ειδικοί υποστηρίζουν ότι τα άτομα στην 3η και 4η δεκαετία της ζωής του ήταν λιγότερο πιθανό να έχει προηγούμενη ανοσία σε παρόμιους ιούς γρίπης.

Ο ιός από μόνος του μείωσε το προσδόκιμο ζωής στις ΗΠΑ για πάνω από 12 έτη. Σύμφωνα με τον ιστορικό, Τζον Μπάρι, στο βιβλίο του «The Great Influenza», εκτιμάται ότι το 10% όλων των νέων ενήλικων που ζουν την εποχής εκείνης της πανδημίας, έχασαν τη ζωή τους εξαιτίας της.

Το θανατηφόρο 4ο κύμα

Τον χειμώνα του 1919-1920, οι Αμερικανοί είχαν κουραστεί από τους περιορισμούς στην καθημερινή ζωή. Σχεδόν όλοι οι περιορισμοί στη δημόσια υγεία – όπως η χρήση μάσκας, η κοινωνική απόσταση και το κλείσιμο σχολείων και εκκλησιών – είχαν αρθεί. Η βιαστική επιστροφή στις δημόσιες συγκεντρώσεις οδήγησε σε αύξηση του αριθμού των κρουσμάτων. Οι πολιτικοί είτε κατηγόρησαν την απροσεξία των ανθρώπων για την επανεμφάνιση του ιού είτε υποβάθμισαν τη σοβαρότητά του.

Το τέταρτο κύμα δεν ήταν πρωτοσέλιδη είδηση με τον τρόπο που ήταν τα προηγούμενα. Η κάλυψη του θέματος συχνά υποβιβάζοταν σε μικρές παραγράφους βαθιά μέσα στις εφημερίδες, αναφέροντας χιλιάδες νέες κρούσματα σε εβδομαδιαία ή και καθημερινή βάση.

Ένας ιατρός έγραψε ένα γράμμα στον εκδότη των New York Times το χειμώνα του

1920, ικετεύοντας τον κόσμο να αποφύγει την «αχρείαστη έκθεση στη γρίπη» μέσω αχρείαστης κοινωνικής επαφής. Ο γιατρός προειδοποίησε ότι οποιοσδήποτε επισκεπτόταν κάποιον άρρωστο ήταν στη συνέχεια «ικανός να διαδώσει της ασθένειας σε όποιο την είχε αποφύγει, πιέζοντας τα νοσοκομεία και εξουθενώνοντας γιατρούς και νοσηλευτές».

Στη Νέα Υόρκη, περισσότεροι άνθρωποι πέθαναν την περίοδο από τον Δεκέμβριο του 1919 έως τον Απρίλιο του 1920 από ό,τι στο πρώτο και το τρίτο κύμα, σύμφωνα με μια ερευνητική εργασία για τη θνησιμότητα από τη γρίπη στην πόλη. Το Ντιτρόιτ, το Σεντ Λούις και η Μινεάπολη παρουσίασαν επίσης σημαντικά τέταρτα κύματα και αναφέρθηκε σοβαρή «υπερβολική θνησιμότητα» σε πολλές κομητείες στο Μίσιγκαν λόγω της γρίπης.

Οι παρεμβάσεις των τοπικών κυβερνήσεων στη δημόσια υγεία μπορεί στην πραγματικότητα να συνέβαλαν στο τέταρτο κύμα περιορίζοντας την εξάπλωση του ιού σε προηγούμενα κύματα. Ωστόσο, δεν θα ήταν σκόπιμο να αφήσουμε τον ιό να αιχμαλωτιστεί, είπε ο Γουάν Γιανγκ, επίκουρος καθηγητής επιδημιολογίας στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια και συγγραφέας της εργασίας για τη θνησιμότητα από τη γρίπη στη Νέα Υόρκη. «Περισσότερη μόλυνση θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει σε περισσότερη μετάλλαξη, έτσι ώστε να δημιουργήσει μια νέα παραλλαγή ιού που μπορεί στη συνέχεια να διαβρώσει την προηγούμενη ανοσία. Επομένως είναι μια αλληλεπίδραση ανάλογα με το πώς θα εξελιχθεί ο ιός, κάτι που είναι πραγματικά απρόβλεπτο», είπε ο Yang.

Η COVID-19 πιθανότητα ήρθε για να μείνει όπως η γρίπη

Οι ιοί της γρίπης και ο κορονοϊός είναι γενετικά διαφορετικοί. Επομένως, δεν είναι πιθανό να κάνεις μία σύγκριση σε σχέση με την πανδημία του 1918. Ο Γιανγκ σημείωσε ότι ο νέος κορονοϊός μεταλλάσσεται πολύ πιο γρήγορα σε σχέση με την γρίπη του 1918. Η διαχείριση της τωρινής πανδημίας έχει βοηθηθεί από πολλές επιστημονικές ανακαλύψεις που δεν ήταν διαθέσιμες πριν ένα αιώνα συμπεριλαμβανομένου του εμβολίου.

Ωστόσο, ακόμα και έτσι μπορούμε να πάρουμε κάποια πολύτιμα μαθήματα, κοιτώντας στο παρελθόν. Ο ιός της γρίπης του 1918, αφού παρέμεινε σε θανατηφόρα μορφή για περισσότερα από δύο χρόνια, έγινε πιο ήπιος. Τώρα είναι «μέρος κάθε εποχικής γρίπης που έχουμε», είπε η Ann Reid, η εκτελεστική διευθύντρια του Εθνικού Κέντρου για την Εκπαίδευση των Επιστημών, η οποία βοήθησε στην αλληλούχηση του γονιδιώματος του ιού της γρίπης του 1918 τη δεκαετία του 1990. Η έρευνά της διαπίστωσε ότι ορισμένες γενετικές πτυχές του ιού του 1918 συνέχισαν να υπάρχουν σε νέα κρούσματα, συμπεριλαμβανομένων πανδημιών το 1957 και το 1968. Τα άτομα με ανοσία στον ιό του 1918 ήταν

επομένως πιθανό να έχουν κάποια προστασία από τα γενετικά του ξαδέρφια.

«Τελικά, όλοι στον κόσμο θα έχουν κάποιο βασικό επίπεδο ανοσίας σε αυτόν τον κορονοϊό, οπότε ακόμα και όταν μεταλλάσσεται σε νέο στέλεχος, οι άνθρωποι δεν θα είναι εντελώς ευάλωτοι σε αυτόν», είπε ο Ριντ.

Το καλύτερο που μπορούμε να ελπίζουμε με την τρέχουσα πανδημία είναι μια εξέλιξη παρόμοια με αυτή του ιού της γρίπης. «Νομίζω ότι θα μείνει», είπε ο Γιανγκ για τον νέο κορονοϊό. «Δεν νομίζω ότι η εξάλειψη είναι εφικτή ή ακόμα και ρεαλιστική σε αυτό το σημείο. Ας ελπίσουμε ότι μπορούμε να ζήσουμε πιο ειρηνικά με αυτόν τον ιό».

ΠΗΓΗ: [Washington Post, news4health.gr](https://www.washingtonpost.com/health/coronavirus-what-to-expect-if-it-becomes-a-common-cold-like-virus/2020/03/23/) Γιώργος Παπαϊωάννου